

821.111 (73)

Л12

Бріанна Лабускес

Бібліотека
спомених
книг

С1215597

Переклада
Анастасія Цимбал

Розділ 20

Нью-Йорк

Травень 1944 року

Вів сиділа на підлозі, коли в кабінет зазирнула Едіт Стоун, бібліотекарка, що співпрацювала з Радою у відборі книжок для програми.

— «Дивний фрукт» внесли до списку на наступний рік. За умови, якщо ти переможеш Тафта, — сказала Едіт. — А ти переможеш.

Вів поглянула вгору і вдарила кулаком у повітря.

— Сам бог тебе послав! Ти знала, що мені потрібна хоч одна перемога, правда?

«Дивний фрукт», роман про кохання білого чоловіка і темношкірої жінки на Півдні, вийшов друком у лютому, і його відразу ж заборонили в Бостоні й Детройті. Раніше в травні Поштова служба США спробувала приєднатись до них. Рішення скасували після втручання самої Елеонори Рузвельт, але книжка залишалась під питанням.

Едіт узялась за цю справу, доводячи всім, що роман страшенно сподобається хлопцям на фронті. Після історій, що нагадували про дім — як-от «Дерево росте в Брукліні» або «Щонеділі курка» — друге за популярністю місце займали книжки про секс. Секс, скандал, а краще одне й друге разом.

— Розкажи, як просувається підготовка до скандалу з Тафтом, — наказала Едіт, сідаючи навпроти Вів.

— Ну, я написала дуже довгий список справ, — напівжартома, напівсерйозно сказала Вів, — і щоразу, коли дивлюсь на нього, панікую.

— Давай допоможу, — запропонувала Едіт, нахилиючись уперед, наче зараз почне хапати всі підряд папери.

— Ти й так уже загнала себе, — заперечила Вів. Усі волонтери працювали дуже багато, але бібліотекаркам, у котрих була й інша робота, доводилось особливо тяжко. — Я все зробилю, мені просто...

Вів не договорила й замовкла.

— Чого ти хочеш досягти? — запитала Едіт. Вів поглянула на неї, не розуміючи, й Едіт жестом показала на папери. — Я знаю, яка в тебе кінцева мета. Але в сам вирішальний день ти чого хочеш досягти?

— Хочу, щоб людям стало не байдуже, — не задумуючись, відповіла Вів.

— І як ти збираєшся цього досягти? — продовжувала з натиском Едіт.

— Ну, для початку треба, щоб вони дізнались про ось це, — Вів постукала по стосу паперів на столі. — Я зв'яжуся з найбільшими щоденними виданнями в країні, особливо з тими, що вже писали про нашу програму. Потім у мене ще є список місцевих газет у регіонах тих конгресменів, кого Тафт вважає впливовими. — Ще одна послуга, якою вона завдячувала Гейлу. — Я написала листа в кожному з цих газет, пояснила ситуацію і запросила їх на захід.

— Непоганий початок. Що далі?

— У «Нью-Йорк таймс» у мене є друг. Він може забезпечити вдале розміщення статей у газеті.

— Що ж, із пресою питання вирішено. Що ще треба зробити?

— Скласти список гостей і запрошених промовців.

Тут починалось найскладніше. Для Вів уже давно не було проблемою зв'язатися з репортерами, домовитись про статті — це входило в її обов'язки, як відповідальної за зв'язки з громадськістю. А от розробляти план самого заходу — це вже інше. Занадто багато відповідальності.

— Я можу допомогти з запрошеннями для волонтерів, — сказала Едіт, і Вів вдячно усміхнулась.

— Було б чудово, — сказала вона, намагаючись не звертати уваги на почуття провини, що вколало їй у грудях. Це була

її священна війна, і вона не хотіла втягувати інших, знаючи, які малі шанси на перемогу. — Хочу, щоб список гостей вражав. Відомі імена, політики-благодійники тощо. Хочу, щоб кожен конгресмен зрозумів, що ця проблема може відобразитись на фінансуванні його передвиборчої кампанії.

— Ага, а я хочу мільйон доларів, — пожартувала Едіт. — Як саме ти збираєшся затягнути всіх товстосумів міста на захід, присвячений благодійній книжковій програмі?

— У мене є секретна зброя, — зловтішно усміхнулась Вів. — Шарлотта.

— А, свекруха, — кивнула Едіт. — Рідкісний, але могутній союзник.

— Вона знайома з усіма, в кого достатньо глибокі кишені, щоб витратити гроші на політичні кампанії. — Вів схопила ручку і дописала щось у списку справ. — О, ще згадала, що треба розіслати запрошення авторам колонок з плітками. Це буде *найгарячіша* подія літа.

— Хто б подумав, що захід, присвячений проблемі цензури, зацікавить пліткарів, — сказала Едіт. Вона не любила пусті побрехеньки, але вони обидві розуміли, що світські леді мають неабиякий вплив.

— Ну, і залишається найбільша проблема, — сказала Вів.

— Яка?

— У мене ще немає, чим зачепити публіку, чим здобути її підтримку. Палкі промови перед старими прихильниками погоди не зроблять. Я можу запросити хоч самого Рузвельта, але якщо в мене не буде якогось козиря, про подію забудуть наступного ж дня.

— Про нашу програму вже стільки хорошого писали в пресі, і це однаково на Тафта не подіяло.

— Ото ж бо. Потрібно щось приголомшливе, цікаве, щось, що захопить людей.

— Як у тебе з промовцями? — запитала Едіт, надувши губи. Її погляд став трохи відстороненим. — Є хтось особливо цікавий?

— Бетті Сміт сказала, що буде рада прийти.

— Блискучий хід, — Едіт, як і Вів, знала, що роман «Дерево росте в Брукліні» був такий шалено популярний, що його вже вдруге збирались надіслати бійцям. — Але вона з самого початку висловила свою позицію.

— Так. І ще кілька менш популярних, — сказала Вів. — Виступлять ще кілька вищих військових чинів і, може, солдатів.

— Але... — почала Едіт.

— Ті, хто прийде подивитись на Бетті Сміт і кількох поранених, і без цього напишуть листи своїм конгресменам на підтримку програми, — закінчила за неї Вів. — Тільки сумніваюсь, що їхній голос почують за шумом усіх інших новин.

Вона подумала про бібліотекарку, про те, як вона сказала: «Я була в Берліні в ніч, коли палили книжки». Може, цього вистачило б. Людям страшенно кортіло дізнатись, яким було життя, коли нацисти тільки прийшли до влади. Якщо бібліотекарка розповість про своє життя в Німеччині, це могло б забезпечити необхідний резонанс.

Едіт перебила її думки.

— Ти знаєш про Алтею Джеймс?

— Хто ж не знає?

Ця жінка була відома своєю відлюдькуватістю. За останні двадцять років вона написала два шалено популярні романи, але не дала жодного інтерв'ю ні про перший, ні про другий. Її таємничість тільки розпалювала інтерес публіки. Усім хотілося знати, хто ж така ця Алтея Джеймс, але досі нікому не вдавалося розгадати цю загадку. Вів навіть не знала, яка з себе ця жінка, і підозрювала, що не тільки вона.

— Ти читала її книжки? — запитала Едіт.

— Ще ні, — Вів трохи засоромилась. — Але ми запропонували внести другий роман в осінній список. Звісно, якщо мені вдасться змусити Тафта відкликати поправку.

— «Всеосяжна пільма», — нагадала Едіт назву. — Він якраз про цензуру.

— Справді? — запитала Вів, крутнувшись на стільці, ніби книжка мала якимось дивом матеріалізуватись у її кабінеті.

— Так, і він прославив її ще більше, ніж попередній...

— «Нерозсіяне світло», — сказала Вів.

— Так. Думаю, цей роман тобі сподобався б.

У тому, що стосується книжок, Вів завжди довіряла порадам Едіт, тож відразу занотувала собі назву, щоб прочитати роман.

— Він про Громадянську війну. Сини й дочки однієї сім'ї опиняються по різні боки лінії Мейсона-Діксона. Книжка досить...

— Сумна?

Едіт заперечливо похитала головою, шукаючи влучне слово.

— Наївна. Але не безнадійна.

— І ти вважаєш, що мені вона сподобається? — Вів намагалась приховати образ у голосі.

— Не прикидайся, душа в тебе сентиментальна.

— Наклеп! — вигукнула Вів. — А друга книжка?

— Похмуріша. Пам'ятаю, у багатьох відгуках писали, як змінився стиль. Вона вражає.

— Це було до війни? — запитала Вів. Едіт кивнула. — То виходить, не війна стала причиною цієї зміни.

— Може, щось особисте, — знизала плечима Едіт. — Книжка написана у формі судового процесу. На адміністрацію місцевої школи подали позов, щоб вони вилучили з навчальної програми одну скандальну книжку, бо її автор — колишній раб.

— Справжню книжку?

— Ні, — Едіт похитала головою. — Але роман досить похмурий. Жодної щасливої розв'язки, лицар на білому коні нікого не рятує. Він був... — Едіт помовчала. — Брутальний. Навіть болючий. Урок про битви за правду і про те, що вони часто закінчуються поразкою.

— Як знайомо, — пробурмотіла Вів і тільки потім усвідомила, що сказала, і поспіхом додала: — І чудово.

— Якби тобі вдалося переконати її прийти на захід, було б ідеально, — сказала Едіт. — Люди в черги вишикуються, щоб потім розповідати, що бачили *ту саму* Алтею Джеймс вживу.

У Вів заграла кров. Ось воно, те, що треба, вона шкірою це відчувала. Знаменита відлюдниця, котра написала роман про те, за що і Вів бореться.

— Але ж хіба вона погодиться? — запитала Вів. Її схвильований погляд зустрівся зі спокійним поглядом Едіт.

— Не знаю. Але знаєш що, Вів? — Едіт задумливо постукала нігтем по підборіддю. — Я вже зрозуміла, що з тобою краще не сперечатись, коли ти щось хочеш. До речі, вона видається у «Гарпер енд бразерс».

Вів підвелась, обійшла стіл і смачно, голосно цмокнула Едіт у щоку.

— Ти — богиня.

— Не забувай про це.

Алтея Джеймс. Можливо, це ризиковано, але, зрештою, увесь задум Вів ризикований. І якщо вони й програють, то принаймні боротимуться до кінця.

«Раз написані слова не зникнуть, якщо їх просто спалити. Не можна просто так стерти ідеї. Не можна стерти людей. Якщо спалити книжки про те, що тобі не подобається або чого ти не розумієш, це не означає, що цих речей більше не існує».

Алтея Джеймс — юна й успішна американська письменниця — приїжджає до Берліна, де стикається з реальністю нацистського режиму й опиняється серед повстанців, що кидають виклик її уявленню про світ. Ханна Брехт з розбитим серцем і почуттям провини втікає від антисемітських переслідувань до Парижа й опиняється в Бібліотеці спалених книг, де розпочинає власну боротьбу проти нацизму, використовуючи силу друкованого слова. А в Нью-Йорку Вів'єн Чайлдз отримує страшну звістку про загибель чоловіка й вирішує розпочати боротьбу проти цензури, захищаючи право солдатів на доступ до книжок. І одного дня долі цих трьох жінок, які вірять у силу книг, здатних перемогти в найтемніші моменти війни, перетинаються...

Бріанна Лабускес — авторка історичних романів, белетристики і психологічних трилерів-бестселерів *Washington Post*, *Wall Street Journal* і *USA Today*. Перші десять років кар'єри працювала журналісткою в національних новинних агенціях, висвітлюючи політичні події. Її книги перекладені кількома мовами.

Ми в соцмережах:

facebook.com/laboratory.ua

instagram.com/laboratory.ua

tiktok.com/laboratory.ua

Електронна
книжка
у Librarius

лабораторія

синтезуємо ідеї

9 786178 1367565

laboratory.ua